

Kamer van Volksvertegenwoordigers

BUITENGEWONE ZITTING 1988

5 MEI 1988

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**betreffende de preventie van
de sociaal nadelige gevolgen
van tabaksverbruik**

(Ingediend door de heren Winkel en Cuyvers)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De voortdurende stijging van de kosten van de geneeskundige verzorging drukt als een zware last op de overheidsfinanciën. De Regering heeft dat begrepen, aangezien zij erop wijst dat die onrustwekkende inflatie van de medische uitgaven op middellange en lange termijn via preventieve maatregelen moet worden afgeremd. Iedereen heeft tot plicht de gezondheid van zijn medeburgers te beschermen. Wij willen met dit voorstel van resolutie echter verder gaan en de Regering aansporen met alle geschikte middelen, wetten, koninklijke besluiten of verordeningen, spoedig de voorwaarden te scheppen om een efficiënte preventie van de nadelige gevolgen van het overmatige tabaksverbruik te organiseren.

Het tabaksverbruik is een der belangrijke en nochtans vermijdbare ziekte- en doodsoorzaken. De Wereldgezondheidsorganisatie (W.G.O.) heeft onlangs een resolutie bekendgemaakt waarin kritiek wordt uitgebracht op tabak, die aansprakelijk wordt gesteld voor de dood van twee en een half miljoen mensen per jaar over de hele wereld. Volgens de W.G.O. « zal niets méér in overeenstemming zijn met de doelstellingen op het gebied van gezondheid dan de uitroeiing van dat gevaar voor de mensheid ».

Chambre des Représentants

SESSION EXTRAORDINAIRE 1988

5 MAI 1988

PROPOSITION DE RESOLUTION

**sur la prévention des
conséquences socialement
néfastes du tabac**

(Déposée par MM. Winkel et Cuyvers)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La croissance continue des coûts des soins de santé est un facteur qui obère gravement les finances publiques. Le Gouvernement l'a compris, puisqu'il met en avant la nécessité de la prévention pour infléchir, à moyen et à long terme, cette inquiétante inflation des dépenses médicales. Aussi, au-delà de l'impérieuse obligation que nous avons tous de protéger la santé de nos concitoyens, nous souhaitons, par cette proposition de résolution, inciter le Gouvernement à mettre rapidement en œuvre, par tous les moyens souhaitables, lois, arrêtés royaux ou règlements, les conditions nécessaires à l'instauration d'une prévention efficace des méfaits du tabagisme.

Le tabagisme constitue de fait une cause majeure et pourtant évitable de morbidité et de mortalité. L'Organisation Mondiale de la Santé (O.M.S.) vient tout récemment de publier une résolution attaquant le tabac qu'elle accuse d'être responsable de la mort de deux millions et demi de personnes à travers le monde chaque année. Selon l'O.M.S., « rien ne sera plus compatible avec les objectifs de santé que l'éradication de ce danger pour l'homme qu'est le tabac ».

Het onderhavige voorstel van resolutie wil de vrijheid van de persoon respecteren; het beoogt geen sociale repressie, maar alleen een sociale afkeuring van de roker door de samenleving, omdat deze laatste met name tot plicht heeft de integriteit en dus de vrijheid van de al te vaak zwijgende meerderheid van niet-rokers te beschermen.

Voor een correcte evaluatie van de maatregelen die moeten worden genomen om de sociaal nadelige gevolgen van het tabaksverbruik maximaal te beperken, moet gebruik worden gemaakt van de meest recente en betrouwbare wetenschappelijke, economische en sociologische informatie over het tabaksverbruik in onze samenleving. De belangrijkste gegevens kunnen als volgt worden samengevat :

1) *Invloed op de gezondheid*

Naarmate het wetenschappelijk en medisch onderzoek tot meer kennis op dit vlak leidt, worden de gevolgen van het tabaksverbruik, waarvan de schadelijkheid voor de gezondheid bekend is, steeds talrijker en onrustwekkender.

Tabak is verantwoordelijk voor rechtstreekse aandoeningen van de luchtwegen. Hij veroorzaakt bronchitis, emfyseem en astma. In combinatie met andere risicofactoren is tabak een van de hoofdoorzaken van kransslagaderziekten, die zelf de belangrijkste doodsoorzaak zijn in ons land. Voorts veroorzaakt tabak een groot aantal soorten kanker : mond, keel, farynx, longen (90 % van dat soort kankergevallen bij mannen beneden 65 jaar is te wijten aan tabak), slokdarm, blaas, nieren en pancreas. Ten slotte is het tabaksverbruik ook verantwoordelijk voor tal van maagzweren.

Al die oorzaken samen leiden tot aanzienlijke ziekte- en sterftcijfers. Naar gelang van de ramingen en de uitgevoerde simulaties lopen de cijfers lichtjes uiteen, maar met zekerheid kan worden gesteld dat het tabaksverbruik in België jaarlijks 9 000 tot 13 000 personen het leven kost.

2) *Passief tabaksverbruik*

Het bewijs is thans geleverd dat een roker niet alleen zijn eigen gezondheid schaadt maar ook die van anderen in gevaar brengt. Een niet-roker die zich in een rokersvertrek bevindt, ademt in een uur het equivalent in van een sigaret, met alle schadelijke gevolgen vandien. De echtgenoot van een roker heeft tweemaal meer kans om kanker te krijgen.

Vooraf kinderen zijn het slachtoffer van passief tabaksverbruik. Zwangere vrouwen die roken, hebben tweemaal vaker een miskraam. Het percentage doodgeboren kinderen ligt bij hen 50 % hoger en de sterfte bij die kinderen kort na de geboorte 26 %. Kinderen van moeders die roken wegen gemiddeld 200 gr minder bij de geboorte en hebben op school

Respectueuse de la liberté de l'individu, cette proposition de résolution n'entend toutefois pas instaurer une répression sociale du fumeur, mais seulement une réprobation sociale, rendue absolument obligatoire notamment par le devoir de protéger l'intégrité, et donc la liberté, de la majorité, trop longtemps silencieuse, des non-fumeurs.

Afin de pouvoir évaluer correctement les mesures à adopter pour limiter au maximum les conséquences socialement néfastes du tabac, il convient de prendre en considération toutes les informations scientifiques, économiques et sociologiques les plus récentes et les plus sérieuses quant au phénomène tabagique dans notre société. On peut résumer les plus importantes de ces données comme suit :

1) *Impact sur la santé*

Les effets nocifs connus du tabac sur la santé sont de plus en plus nombreux et de plus en plus inquiétants à mesure que la recherche scientifique et médicale approfondit ses connaissances dans le domaine.

Le tabac est responsable d'atteintes directes aux voies respiratoires; il provoque de ce fait bronchites, emphysème et asthme. Le tabac, combiné à d'autres facteurs de risque, est une cause majeure des maladies coronariennes, elles-mêmes première cause de décès dans notre pays. Le tabac est aussi à l'origine de nombreux types de cancer : bouche, gorge, pharynx, poumon (90 % des cas de ce type de cancer sont imputables au tabac chez les hommes de moins de 65 ans), œsophage et aussi vessie, rein et pancréas. Le tabac est enfin responsable de nombreux ulcères à l'estomac.

Toutes les causes cumulées provoquent une morbidité et une mortalité considérables. Selon les estimations et les simulations réalisées, les chiffres varient légèrement mais l'on peut affirmer avec certitude que le tabac provoque entre 9 000 et 13 000 décès par an en Belgique.

2) *Tabagisme passif*

Il est aujourd'hui prouvé que le fumeur ne nuit pas seulement à sa propre santé mais met aussi en danger celle d'autrui. Un non-fumeur présent dans une pièce où l'on fume inhale en une heure l'équivalent d'une cigarette, avec les conséquences nocives que cela entraîne. Ainsi, le conjoint d'un fumeur voit son risque de cancer multiplié par deux.

Les enfants sont particulièrement victimes du tabagisme passif. Les femmes enceintes qui fument subissent deux fois plus de fausses couches; chez elles, le taux d'enfants morts-nés augmente de 50 % et la mortalité périnatale de 26 %. Les enfants de mères fumeuses pèsent en moyenne 200 grammes de moins à la naissance et présentent statistiquement un retard

statistisch een achterstand van zes maanden in vergelijking met andere kinderen.

Geconstateerd werd eveneens dat er een samenhang bestaat tussen de omvang van het tabaksverbruik van de ouders en de aandoeningen van de luchtwegen bij de kinderen, vooral tijdens het eerste levensjaar.

3) *Gevolgen voor de overheidsfinanciën*

Tabaksverbruik heeft een sterk negatieve invloed op de overheidsfinanciën. Hoewel de accijnzen en de B.T.W. op tabak de Staatskas jaarlijks ongeveer 32 miljard F opleveren, liggen de kosten die door het tabaksverbruik worden veroorzaakt (geneeskundige verzorging, produktie- en loonverlies door absentisme op het werk enz.) immers veel hoger. In ons land werd jammer genoeg geen enkele precieze studie verricht, maar uit een projectie van in het buitenland uitgevoerde studies blijkt dat de sociale kostprijs van het tabaksverbruik voor ons land tussen 60 en 135 miljard F per jaar moet belopen.

4) *Economisch aspect*

Uit een verslag van Amerikaanse privé-ondernemingen blijkt dat iedere bediende die rookt, per jaar gemiddeld 32 500 F meer kost dan een collega niet-roker.

Het economisch belang van de tabaksnijverheid in België is aanzienlijk, daar er 6 000 werknemers tewerkgesteld zijn. Uit buitenlandse voorbeelden blijkt echter dat de bedrijven uit de tabakssector hun investeringen reorganiseren en hun activiteiten diversifiëren naar andere even rendabele en arbeids-scheppende sectoren (waaronder de voedingssector) wanneer hun bedrijvigheid een teruggang te zien geeft.

5) *Verbruiksstatistieken*

Het aantal van tabak afhankelijke Belgen loopt voortdurend terug. Het verspreiden van informatie betreffende de schadelijke gevolgen van tabak voor de gezondheid, alsmede de activiteiten van talrijke verenigingen en de preventiecampagnes in de scholen hebben waarschijnlijk een afschrikkingseffect gehad, aangezien het percentage rokers onder de bevolking tussen 1982 en 1985 van 40 % tot 35 % is teruggeval- len. De rokers vormen dus een steeds krimpende minderheid.

6) *De houding van de bevolking*

De jongste jaren is de houding van de bevolking ten opzichte van tabaksverbruik grondig gewijzigd. Uit

scolaire de six mois par rapport aux autres enfants.

On a aussi pu constater qu'il y a une relation proportionnelle entre l'importance du tabagisme des parents et les affections respiratoires de leurs enfants, particulièrement pendant la première année de la vie.

3) *Effets sur les finances de l'Etat*

L'influence de la consommation de tabac sur les finances de l'Etat est totalement négative. En effet, si les droits d'accise et la T.V.A. sur le tabac apportent environ 32 milliards de F. par an au Trésor, les frais causés par le tabagisme (soins de santé, pertes de production et de salaires pour cause d'absentéisme au travail, incendies, etc.), s'élèvent à des montants largement supérieurs. Aucune étude précise n'a malheureusement été menée dans notre pays mais la projection d'études faites à l'étranger montre que le coût social du tabagisme pour notre collectivité nationale doit s'établir entre 60 et 135 milliards de F. par an.

4) *Aspect économique*

Un rapport des entreprises privées américaines montre que chaque employé fumeur leur coûte par an en moyenne 32 500 F. de plus qu'un collègue non fumeur.

L'importance économique de l'industrie du tabac en Belgique n'est pas à négliger puisque celle-ci occupe près de 6 000 travailleurs. Des exemples, étrangers toujours, montrent toutefois que confrontés à une diminution de leurs activités, les sociétés du secteur du tabac réorientent leurs investissements et diversifient leurs activités vers d'autres secteurs (alimentaire notamment), tout aussi rentables et pourvoyeurs d'emplois.

5) *Statistiques de consommation*

Le nombre de Belges liés à la dépendance tabagique est en régression constante. La diffusion des informations relatives aux effets nocifs du tabac sur la santé, l'action des nombreuses associations et les campagnes de prévention organisées dans les écoles ont probablement eu un effet dissuasif puisque, entre 1982 et 1985, la proportion de fumeurs est passé de 40 % à 35 % de la population. Les fumeurs constituent donc une minorité de plus en plus réduite.

6) *Attitude de la population*

L'attitude du public vis-à-vis du tabagisme s'est radicalement modifiée ces dernières années. Un son-

een onlangs in het hele land bij 2 000 personen uitgevoerde opiniepeiling blijkt dat een zeer ruime meerderheid van de ondervraagden wenst dat het roken in de meeste openbare plaatsen verboden wordt. Voor verscheidene soorten van openbare plaatsen ligt het percentage van degenen die een rookverbod wensen, ver boven de 65 % niet-rokers, wat bewijst dat sommige rokers zich bewust zijn van het ongemak dat zij hun omgeving aandoen of dat zij enige tijd, desnoods gedwongen, wensen te ontsnappen aan hun drug en de gevaren ervan.

7) *Gevolgen voor de landbouw*

De tabaksteelt vermindert het voor de voedselproductie beschikbare landbouwareaal. In een groot aantal derdewereldlanden waar de voedselproductie reeds erg tekort schiet, heeft de tabaksteelt werkelijk dramatische gevolgen.

8) *Reclame*

De reclame-uitgaven voor tabak zijn gigantisch (maar moeilijk te specificeren, omdat ze niet worden bekendgemaakt : volgens de ramingen tussen 800 miljoen en 2 miljard F. voor ons land). Ze overstijgen veruit de bedragen die aan anti-rookcampagnes worden besteed, wat het succes van die campagnes zeer twijfelachtig maakt.

In 14 landen bestaat reeds een volledig verbod op de reclame voor tabak. In vele landen (waaronder het onze), waar men zich met een gedeeltelijk verbod tevreden heeft gesteld, constateert men dat de reclame-ontwerpers blijk geven van een ongemene creativiteit, zodat zij de bestaande wetgeving kunnen omzeilen en soms zelfs belachelijk maken.

9) *Verslaving*

Tabaksverbruik kan niet gewoon worden afgedaan als een « slechte gewoonte » of een ondeugd. Als tabaksgewenning eenmaal is ontstaan, is dat een geduchte verslaving, waar men zich des te moeilijker kan van bevrijden, omdat ze vaak op zeer diepliggende psychische gronden berust. Ontwenning veronderstelt een lange en moeizame inspanning die statistisch gezien slechts kans op slagen heeft als ze door zorgvuldig bestudeerde methoden en structuren wordt ondersteund.

dage effectué récemment dans tout le pays auprès de 2 000 personnes montre qu'une très large majorité des interrogés souhaitent l'interdiction de fumer dans la plupart des lieux publics. Pour plusieurs types de lieux, la proportion de ceux qui souhaitent l'interdiction de fumer dépasse de loin les 65 % de non-fumeurs, preuve que certains fumeurs sont conscients du désagrément qu'ils causent à leur entourage ou qu'ils aspirent à échapper pour quelque temps, fut-ce sous contrainte, à leur drogue et à ses dangers.

7) *Conséquences sur l'agriculture*

La culture du tabac réduit la surface de terres disponibles pour la production alimentaire. Dans de nombreux pays du Tiers-Monde où cette production vivrière est déjà largement déficitaire, la culture du tabac a des conséquences réellement dramatiques.

8) *Publicité*

Les dépenses de publicité pour le tabac sont énormes (mais difficilement précisables parce que non divulguées : entre 800 millions et 2 milliards de F. pour notre pays selon les estimations), dépassant largement les sommes allouées aux campagnes anti-tabac et rendant ainsi le succès de ces dernières très aléatoire.

Dans 14 pays, une interdiction totale de toute publicité pour le tabac existe déjà. Dans les nombreux pays où l'on s'est contenté d'une interdiction partielle (dont le nôtre), on s'aperçoit que les publicitaires font preuve d'une créativité intense qui leur permet de tourner et parfois même de ridiculiser les législations existantes.

9) *Toxicomanie*

La pratique du tabagisme ne peut être considérée simplement comme une simple « mauvaise habitude » ou un vice. Une fois acquise, la dépendance au tabac est une toxicomanie redoutable d'autant plus difficile à supprimer qu'elle s'appuie parfois sur des motivations psychiques très profondes. La désaccoutumance au tabac est un travail long et pénible qui n'a, statistiquement, de chances réelles de succès que soutenu par des méthodes et des structures soigneusement étudiées.

X. WINKEL
J. CUYVERS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

De Kamer van Volksvertegenwoordigers,

overwegende dat het tabaksverbruik zowel de gezondheid als de economie uiterst nadelig beïnvloedt, verzoekt de Regering een programma uit te werken ter voorkoming van het tabaksverbruik en de schadelijke gevolgen daarvan. Dat programma zal op korte, middellange en lange termijn voorzien in maatregelen ter bescherming van de niet-rokers en de samenleving, maar laat uiteindelijk iedereen vrij om voor zichzelf te beslissen of hij al dan niet rookt. Om dat doel te bereiken dient de Regering op zijn minst de volgende bepalingen vast te stellen en toe te passen.

1) *Totaal reclameverbod voor tabak*

Artikel 7, § 2, van de wet van 24 januari 1977, luidens welke « in het belang van de volksgezondheid de Koning verbodsmatregelen (kan) voorschrijven in verband met de reclame omtrent tabak, produkten op basis van tabak en soortgelijke produkten », moet daadwerkelijk worden uitgevoerd. Het bepaalde in de artikelen 2 en 3 van het koninklijk besluit van 5 maart 1980, dat later is opgeheven maar weer is hersteld in artikel 13 van het decreet van 2 december 1982 van de Franse Gemeenschap, heeft een juridisch vacuüm doen ontstaan en laat degenen die reclame maken voor tabak ongestraft; vandaar dat op dat gebied van de wetgeving ten spoedigste de respectieve bevoegdheden van het nationale gezag en van dat der gemeenschappen moeten worden afgebakend.

Reclame voor andere waren of produkten dan tabak of produkten op basis van tabak mag, noch via de woordkeuze of de grafische vormgeving, noch via de presentatie of enig ander procédé, terzelfdertijd indirecte of sluikreclame voor tabak zijn.

Ook de sponsoring van radio- en televisieuitzendingen, vertoningen of sportwedstrijden door firma's die tabak voortbrengen of verkopen, alsmede het gratis aanbieden, terhandstellen of uitdelen van tabak of produkten op basis van tabak moeten worden verboden.

Tevens moet worden toegezien op de soberheid van de verpakkingen, waarop niets mag worden vermeld of afgebeeld dat de idee oproept van gezondheid, jeugdigheid, levenskracht, gezelligheid of andere collectieve eigenschappen.

Aanvankelijk moet worden voorzien in steun aan tijdschriften, die hun inkomsten nog voor een aanzienlijk gedeelte uit tabaksreclame halen.

PROPOSITION DE RESOLUTION

La Chambre des représentants,

considérant les effets extrêmement négatifs du tabagisme sur les plans de la santé aussi bien que de l'économie, invite le Gouvernement à établir un programme de prévention du tabagisme et de ses conséquences néfastes. Ce programme prévoira, à court, moyen et long terme, des mesures permettant de protéger les non-fumeurs et la société, tout en s'assurant que la responsabilité de fumer ou de ne pas fumer appartienne en dernier ressort à l'individu lui-même. Afin d'atteindre ces objectifs, il convient que le Gouvernement arrête et mette en œuvre, au minimum, la série de dispositions qui suivent.

1) *Interdiction de toute publicité en faveur du tabac*

Il convient de mettre en œuvre le paragraphe 2 de l'article 7 de la loi du 24 janvier 1977 qui dit que « le Roi peut, dans l'intérêt de la santé publique, (...) interdire (...) la publicité concernant le tabac, les produits à base de tabac et les produits similaires. » Dans ce domaine de la législation, une clarification rapide des compétences respectives du niveau national et du niveau communautaire s'impose afin que le vide juridique et l'absence de sanctions possibles ne profitent à ceux qui font de la propagande pour le tabac, comme c'est actuellement le cas pour les dispositions des articles 2 et 3 de l'arrêté royal du 5 mars 1980, abrogé ultérieurement mais repris à l'article 13 du décret du 2 décembre 1982 de la Communauté française.

La propagande ou la publicité en faveur d'un objet ou produit autre que le tabac ou les produits à base de tabac ne pourra pas, soit par son vocabulaire ou son graphisme, soit par son mode de présentation ou tout autre procédé, constituer en même temps une propagande ou une publicité indirecte ou clandestine en faveur du tabac.

Le patronage (ou sponsorship) d'émissions radio-télévisées, de spectacles ou de rencontres sportives par des firmes produisant ou vendant du tabac sera également interdit, ainsi que l'offre, la remise ou la distribution à titre gratuit de tabac ou de produits à base de tabac.

On veillera aussi à la sobriété des emballages qui ne devront porter aucune mention ou représentation suggérant la santé, la jeunesse, la force, la sociabilité ou autres valeurs collectives.

Dans un premier temps, il conviendra de prévoir une aide à la presse périodique qui tire encore une part conséquente de ses recettes de la publicité pour le tabac.

2) Meer « tabaksvrije zones »

Op 31 maart 1987 is een koninklijk besluit uitgevaardigd « tot het verbieden van het roken in bepaalde openbare plaatsen ». Dat is een essentiële maatregel voor de gezondheid van de niet-rokers, maar hij zal slechts geloofwaardig overkomen als hij daadwerkelijk wordt toegepast. Daartoe is een bewustmaking van het publiek nodig om het ervan te overtuigen dat die maatregel gegrond is. Maar ook de regering moet het aantal leden van het rijkspersoneel verhogen dat bevoegd is om het bovengenoemde koninklijk besluit te doen naleven.

De regering moet ervoor zorgen dat er een groter aantal beschermde, voor niet-rokers bestemde ruimten komt in treinstellen, restaurants en cafés. Voorts moet zij de bedrijven ertoe aanzetten het tabaksverbruik in de werkplaatsen te beperken of te verbieden.

3) Afstemming van de verkoopprijs van tabak op de reële sociale kostprijs ervan

Met die maatregel wordt ernaar gestreefd de sociale last van het overmatige tabaksverbruik te leggen bij degenen die die last berokkenen. Hij heeft bovendien het ontegensprekelijke voordeel dat hij ontraderend werkt indien hij ruim genoeg in de tijd wordt gespreid en verloopt volgens een programma waaraan van tevoren uitgebreid ruchtbaarheid is gegeven.

Wil die maatregel de inflatie niet negatief beïnvloeden, dan moet tabak uit de lijst worden gelicht van de producten die als referentie dienen voor de berekening van het indexcijfer van de consumptieprijzen, waar hij, vergeleken met levensnoodzakelijke producten, een veel te grote plaats inneemt hoewel hij nog slechts door een minderheid van de bevolking wordt verbruikt.

4) Beperking van het tabaksaanbod

De verkoop van tabak via automaten moet worden verboden. De verkoop wordt beperkt tot kleinhandelszaken en is derhalve verboden in supermarkten, alsmede in dranksluiterijen en restaurants.

5) Oprichting van diensten voor primaire en secundaire preventie ten behoeve van de bevolking

Er moet een net worden opgericht van ontwenningscentra, waar de rokers die met roken wensen op te houden worden bijgestaan, zodat de hier voorgestelde ontradingsmaatregelen hun uitwerking niet missen. In die ontwenningsbegeleiding kan worden voorzien via zelfhulpgroepen of aan de hand van methodes waarvan de doelmatigheid is gebleken.

2) Multiplication des « zones sans tabac »

Le gouvernement a pris le 31 mars 1987 un arrêté royal portant interdiction de fumer dans certains lieux publics. Cette mesure essentielle pour la santé des non-fumeurs ne sera crédible que si elle est effectivement appliquée. Pour cela il faut d'une part rendre le public conscient en l'informant du bien fondé de cette mesure, d'autre part que le gouvernement augmente le cadre des agents de l'état qualifiés pour faire respecter cet arrêté royal.

Le gouvernement veillera à accroître le nombre de zones protégées réservées aux non-fumeurs dans les trains, restaurants et cafés. Il incitera également les entreprises à limiter ou à interdire l'usage du tabac sur les lieux de travail.

3) Adaptation du prix de vente du tabac à son coût social réel

Cette mesure, qui devra permettre de faire porter le poids social du tabagisme par ceux qui en sont la cause, aura de plus l'indéniable avantage d'un effet dissuasif si elle est étalée sur un laps de temps assez long et suivant une programmation au préalable largement annoncée au public.

Afin qu'une telle mesure n'ait pas une influence négative sur l'inflation, il convient d'exclure le tabac de la liste des produits de référence de l'indice des prix à la consommation où il a une importance disproportionnée par rapport à des produits essentiels, alors qu'il n'est plus consommé que par une minorité de la population.

4) Limitation de l'offre de tabac

La vente de tabac par appareils distributeurs automatiques sera interdite. Elle sera limitée aux commerces de détail et donc interdite dans les supermarchés ainsi que dans les débits de boissons et restaurants.

5) Mise à la disposition de la population de services de prévention primaire et secondaire

Il convient de prévoir un réseau de services de désintoxication, de soutien aux fumeurs qui souhaitent arrêter de fumer, afin que les mesures dissuasives ici proposées puissent exercer leurs effets. Ces aides à la désintoxication pourront être basées par exemple sur des groupes d'auto-assistance ou sur toutes autres méthodes prouvées être efficaces. Mais il

Vooral echter moet een vorm van primaire preventie worden bevorderd die de jongeren bereikt nog voor zij toegeven aan de absurde sociale mythe die rond tabak is geweest. « Vertikale » voorlichtingscampagnes (via de media of in brochures) moeten worden voortgezet, maar in de eerste plaats moeten de huisartsen, die actief zijn in de eerste-lijnszorg, worden betrokken bij dit aan de hand van voorlichting en gezondheidsopvoeding gevoerde preventiebeleid.

Al die diensten kunnen met een verhoging van de belasting op tabak worden gefinancierd.

6) *Stopzetting van de aanmoediging van overmatig tabaksverbruik door onze militairen*

Het is meer dan wenselijk dat de verkoop van goedkope sigaretten aan onze in Duitsland gelegerde jonge dienstplichtigen en militairen, waardoor het overmatige tabaksverbruik op een onverantwoorde wijze wordt aangemoedigd, onverwijld wordt stopgezet (te meer daar die praktijk aanleiding geeft tot sluikhandel).

7) *Oprichting van een multidisciplinair onderzoeksteam inzake overmatig tabaksverbruik*

Dit team zal met name tot taak hebben een nauwkeurige raming te maken van wat het tabaksverbruik in België aan sociale uitgaven met zich brengt. Tevens zal het de diverse in deze resolutie voorgestelde maatregelen ter voorkoming van overmatig tabaksverbruik moeten evalueren en er nieuwe voorstellen.

8) *Steun aan de omschakeling*

Een gedeelte van de dank zij de belastingverhoging verkregen bedragen kan worden aangewend voor de vorming van een omschakelingsfonds dat de tabaksindustrie bij haar heroriëntering zal bijstaan.

11 april 1988.

convient surtout de développer la prévention primaire qui touche les jeunes avant qu'ils ne cèdent aux mythes sociaux absurdes qui entourent le tabac. Des campagnes d'information « verticales » (médiatiques ou par brochures) devront être maintenues mais il convient avant tout d'associer les médecins généralistes, première ligne des services médicaux, à cette politique de prévention par l'information et l'éducation à la santé.

Tous ces services pourront être financés par l'augmentation des taxes sur le tabac.

6) *Arrêt de l'encouragement au tabagisme de nos militaires*

Il est plus que souhaitable que cesse sans délai cet aberrant soutien au tabagisme qu'est la vente de cigarettes à prix réduit à nos jeunes recrues et militaires stationnés en Allemagne (ceci d'autant plus que cette pratique est l'occasion d'un commerce parallèle illégal).

7) *Mise sur pied d'un groupe multidisciplinaire de recherche sur le tabagisme*

Ce groupe aura notamment pour mission d'évaluer exactement le coût social du tabagisme en Belgique. Il devra aussi procéder à l'évaluation des diverses mesures de prévention du tabagisme prévues dans cette résolution et pourra en proposer de nouvelles.

8) *Aide à la reconversion*

Une partie des sommes obtenues par l'augmentation de la taxation pourra être consacrée à la constitution d'un fonds de reconversion qui aidera l'industrie du tabac dans ses efforts de redéploiement.

11 avril 1988.

X. WINKEL
J. CUYVERS